

HISTOCRYPTO

De afbeeldingen zijn cryptische aanwijzingen. Welke historische persoon zoeken we?

W**: 4**

Stuur het antwoord vóór 20 januari naar **redactie@vgnkleio.nl**. Het antwoord op de Histocrypto uit Kleio 6 was: De slag bij Salamis. De winnaar is Anne-Marie Steigenga-Steenhagen uit Raamsdonksveer. Zij wint de boekenbon van 20 euro. Gefeliciteerd!

DE SCHERMGENERATIE

‘Meneer, gaan we vandaag eindelijk weer eens naar een film kijken?’ Ik zucht. Aan het woord is een vertegenwoordiger van de schermgeneratie. Ze *swipen* ’s ochtends WhatsApp open, komen met over hun mobiel gebogen hoofden het lokaal binnensjokken en vallen ’s avonds (te) laat in slaap met het vaalblauwe licht van hun mobieltje op het gezicht. Niet verzonnen: ik toonde ooit een documentaire over het Ardennenoffensief, terwijl het boek openlag bij de ontdekkingsreizen – ze slikten het voor zoete koek. Wát je ook opzet, de monden vallen open en ze kijken, kijken, kijken. Want dat doet de schermgeneratie: kijken naar de schermen van hun tv’s, telefoontjes, tablets, laptops en pc’s. Het scherm als opium voor het volk. De smartphone de nieuwe afgod. En als de suffe zwart-witbeelden afgelopen zijn, roept iemand: ‘Meneer, mag ik nu iets cools laten zien?’ En juist daarom laat ik nog nauwelijks video’s zien. Ik doe het alleen als de beelden écht iets toevoegen en ik er een zinnige opdracht bij heb. En als ze dan vragen waarom ik niet zo vaak filmfragmenten laat zien, leg ik uit dat er een film in ons hoofd afgespeeld dient te worden. En dat noemen we ‘fantasie’ of ‘verbeelding’. Laten we fantaseren. Creatief zijn. Verbanden leggen. Diepzinnig worden. In het hooooofd! Maar ik roei tegen de stroom in, want schermonderwijs is *on the spot*. Denk alleen maar aan de iPad-scholen.

‘Ik toonde ooit een documentaire over het Ardennenoffensief, terwijl het boek openlag bij de ontdekkingsreizen’

In het hoger onderwijs zijn de zogenaamde MOOCs – de ‘Massive Online Open Course’ – een nieuw verschijnsel. Vooralsnog alleen toegankelijk voor de rijke, hoogopgeleide elite, bieden deze online cursussen via het computerscherm de mogelijkheid te slagen voor een vak zonder je bed uit te komen. En dan is er ook nog *flipping the classroom* – op zichzelf geen gek idee. Als geschiedenisdocenten hebben we te maken met het fenomeen Joost van Oort. Ik neem mijn pet af voor de keurige presentaties van deze YouTube-goeroe met een zachte g, maar te vaak hoor ik dat mijn examenleerlingen liever onderuitgezakt zijn filmpjes bekijken dan de historische context zelf te bestuderen. En als ik hoor ‘ik kijk nog wel even Jort voor de toets’ word ik daar eerlijk gezegd strontchagrijnig van. Hun schermvriend Jort die niet eens Jort heet. Een beeldscherm is wat het is: de verbeelding vervlakt. Het is het consumeren van een kant-en-klaarmaaltijd, terwijl de keuken volstaat met overheerlijke ingrediënten waar je mee aan de slag kunt. Probeer! Experimenteer! Onderzoek!

Natuurlijk zie ik ook de mogelijkheden van de nieuwe technologie, dat is niet zo moeilijk. Maar het is veel moeilijker de schermgeneratie van de schoonheid van de verbeelding te doordringen. De mooiste film speelt zich af in het hoofd van de fantast. ■

Wil je op deze column reageren? Mail naar **maarmeneer@gmail.com**.

Jelte Posthumus woont in Groningen en is docent geschiedenis aan de CSG Liudger in Drachten. Hij schrijft al jaren over het onderwijs. Daarnaast is hij radiopresentator voor Glasnost, een Gronings radioprogramma over kunst en cultuur. Ook is hij muzikant en filmfiefhebber.

